

კონვენცია ქალთა ყველა
ფორმის დისკრიმინაციის
აღკვეთის შესახებ

**კონვენცია
ქალთა ყველა ფორმის
დისკრიმინაციის აღკვეთის შესახებ**

მიღებულია და ხელმოწერის,
რათიფიკაციისა და შეერთებისათვის
გახსნილია გენერალური ასამბლეის 1979
წლის 18 დეკემბრის 34/180 რეზოლუციით

ძალაში შესვლა: 1981 წლის 3 სექტემბერი
27 (1) მუხლის თანახმად

წინამდებარე კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები,

ითვალისწინებენ რა, რომ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდებამ კვლავ დაამკვიდრა ადამიანის ძირითადი უფლებების, ადამიანის ღირსების და პიროვნების ღირებულების და ქალთა და მამაკაცთა თანასწორუფლებიანობის რწმენა,

ითვალისწინებენ რა, რომ ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია ადასტურებს დისკრიმინაციის დაუშვებლობის პრინციპს და აღიარებს, რომ ადამიანები თავისუფლები და ღირსები და უფლებებით თანასწორები იბადებიან და რომ თითოეული ადამიანი უნდა ფლობდეს მასში აღიარებულ ყველა უფლებასა და თავისუფლებას ყოველგვარი განსხვავების გარეშე, მათ შორის სქესის განუსხვავებლად,

ითვალისწინებენ რა, რომ ადამიანის უფლებათა შესახებ საერთაშორისო პაქტების მონაწილე სახელმწიფოებს ეკისრებათ ვალდებულება უზრუნველყონ ქალებისა და მამაკაცებისათვის თანასწორი უფლება ისარგებლონ ყველა ეკონომიკური, სოციალური, კულტურული, სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებებით,

მხედველობაში იღებენ რა გაეროსა და მისი სპეციალიზირებული ორგანიზაციების ეგიდით მიღებულ საერთაშორისო კონვენციებს ქალთა და მამაკაცთა თანასწორობისათვის ხელშეწყობის მიზნით,

ასევე ითვალისწინებენ რა გაეროსა და მისი სპეციალიზირებულ დანესებულებათა მიერ მიღებულ რეზოლუციებს, დეკლარაციებსა და რეკომენდაციებს ქალთა და მამაკაცთა თანასწორობის ხელშეწყობის მიზნით,

თუმცა, შეშფოთებულნი არიან რა იმით, რომ, მთელი რიგი ამ დოკუმენტების მიუხედავად, კვლავაც ხდება ქალთა მნიშვნელოვანი დისკრიმინაცია,

შეგვახსენებენ რა, რომ ქალთა დისკრიმინაცია არღვევს თანასწორობისა და ადამიანის ღირსების პატივისცემის მიზეზებს, აბრკოლებს მამაკაცის თანაბრად ქალის მონაწილეობას თავისი ქვეყნის პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, სოციალურ და კულტურულ ცხოვრებაში, ხელს უშლის საზოგადოებრივი და ოჯახური კეთილდღეობის გაუმჯობესებას და კიდევ უფრო აძნელებს ქალთა შესაძლებლობების სრულ გამოვლენას თავიანთი ქვეყნებისა და კაცობრიობის საკეთილდღეოდ,

შემფოთებული არიან რა იმით, რომ სილატაკის პირობებში ქალებისათვის ძალიან ნაკლებად ხელმისაწვდომია სურსათი, ჯანდაცვა, განათლება, პროფესიული მომზადება და შრომითი მონაცობის შესაძლებლობანი, ასევე სხვა მოთხოვნილებანი,

დარწმუნებულნი არიან რა, რომ თანასწორობასა და სამართლიანობაზე დაფუძნებული ახალი საერთაშორისო ეკონომიკური წესრიგის დამყარება მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს ქალთა და მამაკაცთა თანასწორობას,

ხაზს უსვამენ რა, რომ აპარტჰეიდის, ყველა ფორმის რასიზმის, რასობრივი დისკრიმინაციის, კოლონიალიზმის, ნეოკოლონიალიზმის, აგრესიის, უცხოური ოკუპაციისა და ბატონობისა და სახელმწიფოთა საშინაო საქმეებში ჩარევის აღმოფხვრა აუცილებელია მამაკაცთა და ქალთა უფლებების სრული განხორციელებისათვის,

ადასტურებენ რა, რომ საერთაშორისო მშვიდობისა და უშიშროების განმტკიცება, საერთაშორისო დაძაბულობის შენელება, ურთიერთ-თანამშრომლობა ყველა სახელმწიფოს შორის მათი სოციალური და ეკონომიკური სისტემების მიუხედავად, საყოველთაო და სრული განიარა-

ლება, განსაკუთრებით ბირთვული განიარაღება მკაცრი და ეფექტიანი საერთაშორისო კონტროლით, სამართლიანობის, თანასწორობისა და ურთიერთსარგებლიანობის პრინციპების დამკვიდრება ქვეყნებს შორის ურთიერთობაში და უცხოური და კოლონიური ბატონობის ქვეშ მყოფი ხალხების თვითგამორკვევისა და დამოუკიდებლობის უფლების განხორციელება, ასევე სახელმწიფოთა ეროვნული სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის პატივისცემა ხელს შეუწყობს სოციალურ პროგრესსა და განვითარებას და, როგორც ამის შედეგი, ხელს შეუწყობს მამაკაცთა და ქალთა სრული თანასწორობის მიღწევას,

დარწმუნებული არიან რა, რომ ქვეყნების სრული განვითარება, მთელი მსოფლიოს კეთილდღეობა და მშვიდობის საქმე ყველა დარგში მამაკაცთა თანაბრად ქალთა მაქსიმალურ მონაწილეობას მოითხოვს,

ითვალისწინებენ რა ქალთა ნვლილს ოჯახურ კეთილდღეობასა და საზოგადოების განვითარებაში, რაც დღემდე სრულად არაა აღიარებული, დედობის სოციალურ მნიშვნელობას და ორივე მშობლის როლს ოჯახში და ბავშვების აღზრდაში და აცნობიერებენ რა, რომ ქალის როლი გვარის გაგრძელებაში დისკრიმინაციის

მიზეზი არ უნდა იყოს, რამდენადაც ბავშვების აღზრდა მამაკაცებისა და ქალების და მთელი საზოგადოების ერთობლივ პასუხისმგებლობას მოითხოვს,

ახსოვთ რა, რომ მამაკაცთა და ქალთა სრული თანასწორობის მისაღწევად აუცილებელია როგორც მამაკაცის, ასევე ქალის ტრადიციული როლის შეცვლა საზოგადოებასა და ოჯახში,

მტკიცედ აქვთ რა გადანყვეტილი, განახორციელონ ქალთა დისკრიმინაციის ლიკვიდაციის შესახებ დეკლარაციაში გამოცხადებული პრინციპები, და ამ მიზნით მიიღონ ყველა საჭირო ზომა ყველა ფორმითა და გამოვლინებითი ასეთი დისკრიმინაციის აღმოსაფხვრელად,

შეთანხმდნენ შემდეგზე:

ნაწილი I

მუხლი 1

წინამდებარე კონვენციის მიზნებისათვის ცნება „ქალთა დისკრიმინაცია“ ნიშნავს ნებისმიერ განსხვავებას, გამონაკლისსა და შეზღუდვას სქესობრივი ნიშნით, რომელიც გამიზნულია

შეასუსტოს და გამორიცხოს ქალთა მიერ, მათი ოჯახური მდგომარეობის მიუხედავად, მამაკაცთა და ქალთა თანასწორობის საფუძველზე, პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, სოციალურ, კულტურულ, სამოქალაქო ან ნებისმიერ სხვა დარგში ადამიანის უფლებებისა და ძირითადი თავისუფლებების აღიარება, სარგებლობა ან განხორციელება.

მუხლი 2

მონაწილე სახელმწიფოები გმობენ ქალთა ყველა ფორმის დისკრიმინაციას, თანახმა არიან დაუყოვნებლივ ყველა ხელმისაწვდომი საშუალებით გაატარონ ქალთა დისკრიმინაციის აღკვეთის პოლიტიკა და ამ მიზნით ვალდებულებას კისრულობენ:

ა) მამაკაცთა და ქალთა თანასწორობის პრინციპი შეიტანონ თავიანთ ეროვნულ კონსტიტუციაში ან სხვა შესაბამის კანონმდებლობაში, თუ ეს ჯერ კიდევ არ გაკეთებულა, და კანონის და სხვა შესაბამისი საშუალებების დახმარებით უზრუნველყონ ამ პრინციპის განხორციელება;

ბ) მიიღონ შესაბამისი კანონმდებლობა და სხვა ზომები, მათ შორის სანქციებიც, რომლებიც,

იქ, სადაც ეს აუცილებელია, კრძალავს ქალთა ყოველგვარ დისკრიმინაციას;

გ) დაანესონ მამაკაცებთან თანასწორ საფუძველზე ქალთა უფლებების იურიდიული დაცვა და უზრუნველყონ კომპეტენტური ეროვნული სასამართლოებისა და სხვა სახელმწიფო დანესებულებების დახმარებით ქალთა ეფექტიანი დაცვა დისკრიმინაციის ნებისმიერი აქტისაგან;

დ) თავი შეიკავონ ქალთა მიმართ რაიმე დისკრიმინაციული აქტების ან ქმედებათა ჩადენისაგან და უზრუნველყონ, რომ სახელმწიფო ორგანოებმა და დანესებულებებმა ამ ვალდებულების შესაბამისად იმოქმედონ;

ე) მიიღონ ყველა შესაბამისი ზომა რომელიმე პირის, ორგანიზაციის ან საწარმოს მიერ ქალთა დისკრიმინაციის აღსაკვეთად;

ვ) მიიღონ ყველა შესაბამისი ზომა, მათ შორის საკანონმდებლოც, მოქმედი კანონების, დადგენილებების, ჩვეულებებისა და პრაქტიკის გასაუქმებლად, რომლებიც ქალთა დისკრიმინაციას წარმოადგენს;

ზ) გააუქმონ თავიანთი სისხლის სამართლის

კანონმდებლობის ყველა დებულება, რომლებიც ქალთა დისკრიმინაციას წარმოადგენს.

მუხლი 3

მონაწილე სახელმწიფოები ყველა დარგში, და კერძოდ პოლიტიკურ, სოციალურ, ეკონომიკურ და კულტურულ დარგებში, მიიღებენ ყველა შესაბამის ზომას, მათ შორის საკანონმდებლოსაც, ქალთა ყოველმხრივი პროგრესისა და განვითარების უზრუნველსაყოფად, რათა მამაკაცებთან თანასწორ საფუძველზე უზრუნველყოფილი იყვნენ ადამიანის უფლებებისა და ძირითადი თავისუფლებების განხორციელებითა და სარგებლობით.

მუხლი 4

1. მონაწილე სახელმწიფოთა მიერ დროებითი ზომების მიღება, რომლებიც მიმართულია ქალთა და მამაკაცთა ფაქტობრივი თანასწორობის დამყარების დასაჩქარებლად, არ მიიჩნევა, როგორც ეს წინამდებარე კონვენციით განისაზღვრება, დისკრიმინაციულად, თუმცა იგი არანაირად არ უნდა ინვევდეს არათანასწორუფლებიანი ან დიფერენცირებული სტანდარტების შენარჩუნებას; ეს ზომები უნდა გაუქმდეს, როდესაც მიღწეულ იქნება

შესაძლებლობათა თანასწორობის და თანასწორუფლებიანი ურთიერთობის მიზნები.

2. მონაწილე სახელმწიფოთა მიერ სპეციალური ზომების მიღება, რომლებიც მიმართულია დედობის დასაცავად, მათ შორის იმ ზომების ჩათვლით, რომლებსაც წინამდებარე კონვენცია შეიცავს, დისკრიმინაციულად არ ითვლება.

მუხლი 5

მონაწილე სახელმწიფოები მიიღებენ ყველა შესაბამის ზომას, რათა:

ა) შეცვალონ მამაკაცთა და ქალთა ქცევის სოციალური და კულტურული მოდელები ცრურწმენათა აღმოფხვრის და და ყველა იმ ჩვეულებისა და პრაქტიკის გაუქმების მიღწევის მიზნით, რომლებიც ერთ-ერთი სქესის არასრულფასოვნების ან უპირატესობის, ანდა მამაკაცებისა და ქალების როლის სტერეოტიპულობის იდეას ეფუძნება;

ბ) უზრუნველყონ, რომ ოჯახური აღზრდა მოიცავდეს დედობის, როგორც სოციალური ფუნქციის სწორად გაგებას და თავიანთი შვილების აღზრდისა და განათლებისათვის მამაკაცთა და ქალთა საერთო პასუხისმგე-

ბლობის აღიარებას, იმ პირობით, რომ ყველა შემთხვევაში ბავშვების ინტერესები უპირატესია.

მუხლი 6

მონაწილე სახელმწიფოები ყველა შესაბამის ზომას მიიღებენ, მათ შორის საკანონმდებლოს, ქალებით ყველა სახის ვაჭრობის და ქალთა პროსტიტუციის ექსპლუატაციის აღსაკვეთად.

ნაწილი II

მუხლი 7

მონაწილე სახელმწიფოები ყველა შესაბამის ზომას მიიღებენ ქვეყნის პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ქალთა დისკრიმინაციის აღსაკვეთად და, კერძოდ, მამაკაცთა თანასწორად უზრუნველყოფენ ქალებს უფლებით:

ა) ხმა მისცენ ყველა არჩევნებასა და საჯარო რეფერენდუმზე და არჩეული იქნან ყველა საჯარო არჩევით ორგანოში;

ბ) მონაწილეობდნენ მთავრობის პოლიტიკის ფორმულირებასა და განხორციელებაში და

იკავებდნენ სახელმწიფო თანამდებობებს, აგრეთვე სახელმწიფო მართვის ყველა დონეზე ახორციელებდნენ ყველა სახელმწიფოებრივ ფუნქციას;

გ) მონაწილეობდნენ არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და ასოციაციების საქმიანობაში, რომლებიც ქვეყნის საზოგადოებრივი და პოლიტიკური ცხოვრების პრობლემებზე მუშაობენ.

მუხლი 8

მონაწილე სახელმწიფოები მიიღებენ ყველა შესაბამის ზომას, რათა უზრუნველყონ ქალები შესაძლებლობით, მამაკაცთა თანაბარი პირობებით და რაიმე დისკრიმინაციის გარეშე წარმოადგენდნენ თავიანთ მთავრობას საერთაშორისო დონეზე და მონაწილეობდნენ საერთაშორისო ორგანიზაციების მუშაობაში.

მუხლი 9

1. მონაწილე სახელმწიფოები ქალებს ანიჭებენ მამაკაცთა თანასწორ უფლებებს მოქალაქეობის შექმნის, შეცვლისა და შენარჩუნების საკითხში. ისინი, კერძოდ, უზრუნველყოფენ, რომ არც უცხოელზე დაქორწინება, არც ქმრის

მოქალაქეობის შეცვლა ქორწინების განმავლობაში არ იწვევდეს ცოლის მოქალაქეობის ავტომატურ შეცვლას, არ გადააქცევდეს მას მოქალაქეობის არმქონე პირად და არ აიძულებდეს მას მიიღოს ქმრის მოქალაქეობა.

2. მონაწილე სახელმწიფოები ანიჭებენ ქალებს მამაკაცთა თანასწორ უფლებებს მათი შვილების მოქალაქეობის საკითხში.

ნაწილი III

მუხლი 10

მონაწილე სახელმწიფოები მიიღებენ ყველა შესაბამის ზომას ქალთა დისკრიმინაციის აღსაკვეთად, რათა უზრუნველყონ ისინი მამაკაცთა თანასწორი უფლებებით განათლების დარგში და, კერძოდ, მამაკაცთა და ქალთა თანასწორობის საფუძველზე უზრუნველყონ:

ა) ერთნაირი პირობები პროფესიის ან სპეციალობის არჩევისას ორიენტაციისათვის, განათლებისა და დიპლომების მიღების ხელმისაწვდომობისათვის და მისაღებად ყველა კატეგორიის სასწავლო დაწესებულებებში როგორც სოფლის, ისე ქალაქის რაიონებში; ეს თანასწორობა უზრუნველყოფილია სკო-

ლამდელ, ზოგად, სპეციალურ და უმაღლეს ტექნიკურ განათლებაში, ასევე ყველა სახეობის პროფესიული მომზადებაში;

ბ) ერთნაირი სასწავლო პროგრამების, ერთნაირი გამოცდების, ერთნაირი კვალიფიკაციის მასწავლებელთა შემადგენლობის, ერთნაირი ხარისხის სასკოლო ნაგებობებისა და აღჭურვილობის ხელმისაწვდომობა;

გ) მამაკაცთა და ქალთა როლის ნებისმიერი სტერეოტიპული კონცეფციის აღკვეთა ყველა დონის და ყველა ფორმის სწავლებისას ერთობლივი სწავლების და სწავლების სხვა სახეობების ნახალისების გზით, რომლებიც ხელს შეუწყობს ამ მიზნის მიღწევას და, კერძოდ, სასწავლო სახელმძღვანელოებისა და სასკოლო პროგრამების გადასინჯვის, ასევე სასკოლო სწავლების მეთოდების ადაპტაციის გზით;

დ) სტიპენდიებისა და განათლებისათვის სხვა დახმარებების მიღების ერთნაირი შესაძლებლობები;

ე) განათლების განგრძობის პროგრამების, მათ შორის მოზრდილებს შორის ცოდნის გავრცელების პროგრამებისა და ფუნქციური

განათლების პროგრამების ხელმისაწვდომობის ერთნაირი შესაძლებლობები, რომლებიც, კერძოდ, გამიზნულია მამაკაცთა და ქალთა ცოდნაში ნებისმიერი განსხვავების რაც შეიძლება სწრაფი აღმოფხვრისათვის;

ვ) გოგონათა რიცხვის შემცირება, რომლებიც სკოლას ვერ ამთავრებენ, და პროგრამების შემუშავება გოგონებისა და ქალებისათვის, რომლებმაც სკოლა დროზე ადრე მიატოვეს;

ზ) ერთნაირი შესაძლებლობები სპორტსა და ფიზიკურ მომზადებაში აქტიური მონაწილეობისათვის;

თ) საგანმანათლებლო ხასიათის სპეციალური ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა ოჯახური ჯანმრთელობის და კეთილდღეობის ხელშეწყობის მიზნით, მათ შორის ინფორმაციისა და ოჯახის რიცხოვნობის დაგეგმვის შესახებ კონსულტაციის ხელმისაწვდომობა.

მუხლი 11

1. მონაწილე სახელმწიფოები ყველა შესაბამის ზომას მიიღებენ დასაქმების დარგში ქალთა დისკრიმინაციის აღმოსაფხვრელად, რათა უზრუნველყონ მამაკაცთა და ქალთა თანას-

წირობის საფუძველზე თანაბარი უფლებები, კერძოდ:

ა) შრომის უფლება, როგორც ყველა ადამიანის განუყოფელი უფლება;

ბ) სამუშაოზე აყვანისას ერთნაირ შესაძლებლობათა უფლება, მათ შორის შერჩევის ერთნაირი კრიტერიუმების გამოყენება დაქირავებისას;

გ) პროფესიის ან სამუშაოს სახეობის თავისუფალი არჩევის, თანამდებობრივი დანიშნულებისა და დასაქმების გარანტიის უფლება, ასევე უფლება, ისარგებლონ ყველა სამუშაო შეღავათითა და პირობით, გაიარონ პროფესიული მომზადება და გადამზადება, შეგირდობის, მაღალი დონის პროფესიული მომზადების და რეგულარული გადამზადების ჩათვლით;

დ) თანაბარი ანაზღაურების, მათ შორის შეღავათების მიღების, თანაბარი ღირებულების შრომის მიმართ თანაბარი პირობების, ასევე სამუშაოს ხარისხის შეფასებისას თანაბარი მიდგომის უფლება;

ე) სოციალური უზრუნველყოფის უფლება, კერძოდ პენსიაზე გასვლის, უმუშევრობის, ავადმყოფობის, ინვალიდობის, სიბერისა და

შრომისუნარიანობის დაკარგვის სხვა შემთხვევებში, ასევე ანაზღაურებადი შვებულების უფლება;

ვ) ჯანმრთელობის დაცვის და შრომის უსაფრთხო პირობების, მათ შორის გვარის გაგრძელების ფუნქციის შენარჩუნების უფლება.

2. დაქორწინების ან დედობის მიზეზით ქალთა დისკრიმინაციის თავიდან ასაცილებლად და მათთვის შრომის ეფექტიანი უფლების უზრუნველსაყოფად მონაწილე სახელმწიფოები მიიღებენ შესაბამის ზომებს, რათა:

ა) აკრძალონ, სანქციათა გამოყენების მუქარით, სამუშაოდან დათხოვნა ორსულობის მიზეზით ან ორსულობის ან მშობიარობის გამო შვებულების მიზეზით, ან სამუშაოდან დათხოვნისას ოჯახური მდგომარეობის გამო დისკრიმინაცია;

ბ) შემოიღონ ანაზღაურებადი შვებულებები ან შვებულებები შესაბამისი სოციალური დახმარებებით ორსულობისა და მშობიარობის გამო წინა სამუშაო ადგილის, უფროსობის ან სოციალური დახმარების დაკარგვის გარეშე;

გ) წაახალისონ აუცილებელი დამატებითი სოციალური მომსახურების განწევა, რათა

მშობლებს საშუალება მისცენ ოჯახურ მოვალეობათა შესრულება შეუთავსონ შრომით საქმიანობას და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მონაწილეობას, კერძოდ ბავშვთა მოვლის დაწესებულებათა ქსელის შექმნისა და გაფართოების გზით;

დ) უზრუნველყონ ორსულობის პერიოდში ქალების განსაკუთრებული დაცვა ისეთ სახეობათა სამუშაოზე, რომლის მავნებლობა ჯანმრთელობისათვის დამტკიცებულია.

3. კანონმდებლობა, რომელიც ეხება წინამდებარე მუხლში მოყვანილ უფლებათა დაცვას, პერიოდულად განიხილება მეცნიერულ-ტექნიკური ცოდნის გათვალისწინებით, ასევე გადაისინჯება, უქმდება ან ფართოვდება, რამდენადაც ეს საჭიროა.

მუხლი 12

1. მონაწილე სახელმწიფოები ყველა შესაბამის ზომას მიიღებენ ჯანდაცვის დარგში ქალთა დისკრიმინაციის აღსაკვეთად, რათა მამაკაცებთან თანასწორ საფუძველზე უზრუნველყონ მათთვის სამედიცინო მომსახურების ხელმისაწვდომობა, კერძოდ ისეთი მომსახურებისა, რომელიც ოჯახის რიცხოვნობის

დაგეგმვას ეხება.

2. წინამდებარე მუხლის 1 პუნქტის დებულებებისგან დამოუკიდებლად, მონაწილე სახელმწიფოები უზრუნველყოფენ ქალებს შესაბამისი მომსახურებით ორსულობის, მშობიარობისა და მშობიარობის შემდგომ პერიოდში, სთავაზობენ რა მათ, როცა ეს აუცილებელია, უფასო მომსახურებას, ასევე შესაბამის კვებას ორსულობისა და მეძუძურობის პერიოდში.

მუხლი 13

მონაწილე სახელმწიფოები ყველა შესაბამის ზომას მიიღებენ ეკონომიკური და სოციალური ცხოვრების სხვა სფეროებში ქალთა დისკრიმინაციის აღსაკვეთად, რათა მამაკაცთა და ქალთა თანასწორობის საფუძველზე უზრუნველყონ თანაბარი უფლებები, კერძოდ:

ა) საოჯახო დახმარების უფლება;
ბ) სესხის, უძრავი ქონების გირაოთი სესხის მიღებასა და სხვა ფორმის ფინანსური კრედიტის უფლება;

გ) დასვენებასთან, სპორტთან დაკავშირებულ ღონისძიებებსა და კულტურული ცხოვრების ყველა სფეროში მონაწილეობის უფლება.

მუხლი 14

1. მონაწილე სახელმწიფოები ითვალისწინებენ განსაკუთრებულ პრობლემებს, რომლებსაც აწყდებიან სოფლად მცხოვრები ქალები, და მნიშვნელოვან როლს, რომელსაც ისინი ასრულებენ თავიანთი ოჯახების ეკონომიკური კეთილდღეობის უზრუნველყოფაში, ასევე მათ საქმიანობას მეურნეობის არასასაქონლო დარგებში, და ყველა შესაბამის ზომას მიიღებენ სოფლად მცხოვრებ ქალთა მიმართ წინამდებარე კონვენციის დებულებათა გამოსაყენებლად.

2. მონაწილე სახელმწიფოები ყველა შესაბამის ზომას მიიღებენ სოფლის რაიონებში ქალთა დისკრიმინაციის აღსაკვეთად, რათა მამაკაცთა და ქალთა თანასწორობის საფუძველზე უზრუნველყონ მათი მონაწილეობა სოფლის რაიონების განვითარებაში და ასეთი განვითარებით სარგებლის მიღებაში და, კერძოდ, უზრუნველყოფენ ასეთ ქალებს უფლებით:

ა) მონაწილეობა მიიღონ განვითარების გეგმების განხორციელებაში ყველა დონეზე;

ბ) ხელი მიუწვდებოდეთ შესაბამის სამედიცინო

მომსახურებაზე, მათ შორის ოჯახის დაგეგმვის საკითხების შესახებ ინფორმაციაზე, კონსულტაციაზე და მომსახურებაზე;

გ) უშუალოდ ისარგებლონ სოციალური დაზღვევის პროგრამების ყველა სიკეთით;

დ) მიიღონ ყველა ფორმის მომზადება და ფორმალური თუ არაფორმალური განათლება, მათ შორის ფუნქციური განათლება, ასევე ისარგებლონ სათემო მომსახურების ყველა საშუალებით, სასოფლო-სამეურნეო საკითხებზე საკონსულტაციო სამსახურით, კერძოდ მათი ტექნიკური დონის ასამაღლებლად;

ე) შექმნან თვითდახმარების ჯგუფები და კოოპერატივები, რათა უზრუნველყონ ეკონომიკური შესაძლებლობების თანაბარი ხელმისაწვდომობა დაქირავებით მუშაობის ან დამოუკიდებელი შრომითი საქმიანობის მეშვეობით;

ვ) მონაწილეობა მიიღონ ყველა ფორმის კოლექტიურ საქმიანობაში;

ზ) ხელი მიუწვდებოდეთ სასოფლო-სამეურნეო კრედიტებსა და სესხებზე, გასაღების სისტემაზე, შესაბამის ტექნოლოგიებზე და თანაბარი სტატუსით სარგებლობდნენ მიწის და აგრარულ რეფორმებში, ასევე მიწების

ხელახალი გადანაწილების გეგმებში;

თ) ისარგებლონ ცხოვრების სათანადო პირობებით, განსაკუთრებით საცხოვრებელი პირობებით, სანიტარიული მომსახურებით, ელექტრო- და წყალმომარაგებით, ასევე ტრანსპორტითა და კავშირგაბმულობის საშუალებებით.

ნაწილი IV

მუხლი 15

1. მონაწილე სახელმწიფოები აღიარებენ კანონის წინაშე ქალთა თანასწორობას მამაკაცებთან.

2. მონაწილე სახელმწიფოები ქალებს ანიჭებენ მამაკაცთა თანაბარ სამოქალაქო უფლებაუნარიანობას და მისი რეალიზაციის ერთნაირი შესაძლებლობებს. ისინი, კერძოდ, უზრუნველყოფენ მათ თანაბარი უფლებებით ხელშეკრულებების დადებისას და ქონების მართვისას, ასევე მათ მიმართ თანაბარ მოპყრობას სასამართლოებსა და ტრიბუნალებში გარჩევის ყველა ეტაპზე.

3. მონაწილე სახელმწიფოები თანახმა არიან,

რომ ყველა ხელშეკრულება და ნებისმიერი სხვა სახის კერძო დოკუმენტები, რომელთა სამართლებრივი შედეგია ქალთა უფლებაუნარიანობის შეზღუდვა, ბათილად ჩაითვალოს.

4. მონაწილე სახელმწიფოები მამაკაცებს და ქალებს ანიჭებენ ერთნაირ უფლებებს კანონმდებლობის მიმართ, რომელიც ეხება პირთა გადაადგილებას და საცხოვრებელი ადგილისა და ადგილსამყოფელის არჩევის თავისუფლებას.

მუხლი 16

1. მონაწილე სახელმწიფოები ყველა შესაბამის ზომას მიიღებენ ქალთა დისკრიმინაციის აღსაკვეთად ყველა საკითხში, რომლებიც ეხება ქორწინებასა და ოჯახურ ურთიერთობებს და, კერძოდ, უზრუნველყოფენ მამაკაცთა და ქალთა თანასწორობის საფუძველზე:

ა) ქორწინების ერთნაირ უფლებებს;

ბ) მეუღლის თავისუფალი არჩევის და მხოლოდ მათი თავისუფალი და სრული თანხმობის შემთხვევაში ქორწინების ერთნაირ უფლებებს;

გ) ქორწინების პერიოდში და განქორწინებისას

ერთნაირ უფლებებსა და მოვალეობებს;

დ) მამაკაცების და ქალების, როგორც მშობლების, ერთნაირ უფლება-მოვალეობებს, მათი ოჯახური მდგომარეობის მიუხედავად, საკითხებში, რომლებიც მათ შვილებს ეხება; ყველა შემთხვევაში შვილების ინტერესები უპირატესია;

ე) ერთნაირ უფლებებს თავისუფლად და პასუხისმგებლობით გადანიშნულ შვილების რაოდენობის და მათი დაბადების შუალედების საკითხი და ხელი მიუწვდებოდეთ ინფორმაციაზე, განათლებაზე, ასევე სახსრებზე, რომლებიც ამ უფლების განხორციელების საშუალებას იძლევა;

ვ) ერთნაირი უფლება-მოვალეობებს იყვნენ ბავშვების მეურვეები, მზრუნველები, რწმუნებულები და მშვილებლები ან ახორციელებდნენ ანალოგიურ ფუნქციებს, როდესაც ისინი გათვალისწინებულია ეროვნული კანონმდებლობით; ყველა შემთხვევაში ბავშვების ინტერესები უპირატესია;

ზ) ცოლ-ქმრის ერთნაირ პირად უფლებებს, მათ შორის გვარის, პროფესიის და საქმიანობის არჩევის უფლებას;

თ) მეუღლეთა ერთნაირ უფლებებს ქონების ფლობის, შეძენის, მართვის, სარგებლობისა და განკარგვის საქმეში როგორც უფასოდ, ასევე საფასურით.

2. ბავშვის დანიშნვას და ქორწინებას იურიდიული ძალა არ აქვს და ყველა საჭირო ზომას მიიღება, მათ შორის საკანონმდებლოც, რათა განისაზღვროს მინიმალური საქორწინო ასაკი და ქორწინებათა სავალდებულო რეგისტრაცია სამოქალაქო მდგომარეობის აქტებში.

ნანილი V

მუხლი 17

1. წინამდებარე კონვენციის განხორციელების მიმდინარეობის განსახილველად ფუნქციონირებს ქალთა დისკრიმინაციის აღკვეთის კომიტეტი (შემდგომში კომიტეტად წოდებული), რომელიც კონვენციის ძალაში შესვლის მომენტისათვის შედგება თვრამეტი, ხოლო მისი რატიფიკაციის ან მასთან ოცდამეთხუთმეტე მონაწილე სახელმწიფოს მიერთების შემდეგ – ოცდასამი ექსპერტისაგან, რომლებსაც ახასიათებთ მაღალი ზნეობრივი თვისებები და კომპე-

ტენტურობა სფეროში, რომელსაც წინამდებარე კონვენცია მოიცავს. ამ ექსპერტებს მონაწილე სახელმწიფოები ირჩევენ თავიანთი მოქალაქეებისგან და მოქმედებენ თავიანთი სახელით, ამასთან მხედველობაში მიიღება სამართლიანი გეოგრაფიული განაწილება და სხვადასხვა ფორმის ცივილიზაციების, ასევე ძირითადი სამართლებრივი სისტემების წარმომადგენლობა.

2. კომიტეტის წევრებს ირჩევენ ფარული კენჭისყრით მონაწილე სახელმწიფოთა მიერ წამოყენებულ პირთა სიიდან. ყოველ მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია წამოაყენოს ერთი პირი თავის მოქალაქეთა რიცხვიდან.

3. პირველადი არჩევნები ტარდება წინამდებარე კონვენციის ძალაში შესვლიდან ექვსი თვის შემდეგ. ყოველი არჩევნების ჩატარებამდე სულ ცოტა სამი თვით ადრე გაეროს გენერალური მდივანი მონაწილე სახელმწიფოებს უგზავნის წერილს წინადადებით წარმოადგინონ თავიანთი კანდიდატურები ორი თვის განმავლობაში. გენერალური მდივანი ამზადებს სიას, რომელშიც ანბანის მიხედვით შეყვანილია ამგვარად წამოყენებული პირები მონაწილე სახელმწიფოთა მითითებით, რომლებმაც წამოაყენეს ისინი, და წარუდგენს ამ სიას

მონაწილე სახელმწიფოებს.

4. კომიტეტის წევრთა არჩევნები ტარდება მონაწილე სახელმწიფოების სხდომაზე, რომელსაც გენერალური მდივანი იწვევს გაეროს ცენტრალურ დანესებულებებში. ამ სხდომაზე, რომელზეც მონაწილე სახელმწიფოთა ორი მესამედი შეადგენს კვორუმს, კომიტეტში არჩეულ პირებად ითვლებიან ის კანდიდატები, რომლებიც ხმების უმეტეს რაოდენობას და მონაწილე სახელმწიფოების იმ წარმომადგენელთა ხმების აბსოლუტურ უმრავლესობას მიიღებენ, რომლებიც ესწრებიან და მონაწილეობენ კენჭისყრაში.

5. კომიტეტის წევრებს ოთხი წლის ვადით ირჩევენ. მაგრამ პირველ არჩევნებში არჩეული ცხრა წევრის უფლებამოსილების ვადა ორი წლის შემდეგ იწურება; პირველი არჩევნების ჩატარებისთანავე ამ ცხრა წევრის გვარებს წილისყრით ირჩევენ კომიტეტის თავმჯდომარე.

6. კომიტეტის ხუთ დამატებით წევრს ირჩევენ წინამდებარე მუხლის 2, 3 და 4 მუხლების დებულებათა შესაბამისად ოცდამეთხუთმეტი სახელმწიფოს მიერ კონვენციის რატიფიკაციის ან მასთან მიერთების შემდეგ. ამგვარად არ-

ჩეული ორი დამატებითი წევრის უფლებამოსილების ვადა ორი წლის შემდეგ იწურება; ამ ორი წევრის გვარებს წილისყრით ირჩევს კომიტეტის თავმჯდომარე.

7. გაუთვალისწინებელი ვაკანსიების შესავსებად მონაწილე სახელმწიფო, რომლის ექსპერტ-მაც შეწყვიტა ფუნქციონირება როგორც კომიტეტის წევრმა, ნიშნავს სხვა ექსპერტს თავისი მოქალაქეებიდან, იმ პირობით თუ მას კომიტეტი მოიწონებს.

8. კომიტეტის წევრები იღებენ გენერალური ასამბლეის მიერ დამტკიცებულ ანაზღაურებას გაეროს სახსრებიდან კომიტეტის მოვალეობათა მნიშვნელობის გათვალისწინებით ასამბლეის მიერ დადგენილი წესებითა და პირობებით.

9. გაეროს გენერალური მდივანი გამოჰყოფს საჭირო პერსონალსა და მატერიალურ სახსრებს წინამდებარე კონვენციის შესაბამისად კომიტეტის ფუნქციათა ეფექტიანი შესრულებისათვის.

მუხლი 18

1. მონაწილე სახელმწიფოები ვალდებულია კისრულობენ გაეროს გენერალურ მდივანს

კომიტეტის განსახილველად წარუდგინონ მოხსენებები საკანონმდებლო, სასამართლო, ადმინისტრაციულ ან სხვა ზომებზე, რომლებიც მათ მიიღეს წინამდებარე კონვენციის დებულებათა შესასრულებლად, და ამასთან დაკავშირებით მიღწეულ პროგრესზე:

ა) წინამდებარე კონვენციის ძალაში შესვლიდან ერთი წლის განმავლობაში დაინტერესებული სახელმწიფოსათვის;

ბ) ამის შემდეგ ყოველ ოთხ წელიწადში მაინც და შემდგომში, როდესაც ამას კომიტეტი მოითხოვს.

2. მოხსენებებში შეიძლება მითითებულ იქნეს ის ფაქტორები და სიძნელებები, რომლებიც გავლენას ახდენს წინამდებარე კონვენციით ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულების ხარისხზე.

მუხლი 19

1. კომიტეტი ამტკიცებს თავის საკუთარ პროცედურის წესებს.

2. კომიტეტი თავის თანამდებობის პირებს ორი წლის ვადით ირჩევს.

მუხლი 20

1. კომიტეტი ყოველწლიურად ატარებს სხდომებს, როგორც წესი, არა უმეტეს ორკვირიანი პერიოდის განმავლობაში, რათა განიხილოს წინამდებარე კონვენციის 18 მუხლის შესაბამისად წარმოდგენილი მოხსენებები.

2. კომიტეტის სხდომები, როგორც წესი, ტარდება გაეროს ცენტრალურ დაწესებულებებში ან ნებისმიერ სხვა შესაბამის ადგილას, რომელსაც კომიტეტი განსაზღვრავს.

მუხლი 21

1. კომიტეტი ყოველწლიურად ეკონომიკური და სოციალური საბჭოს მეშვეობით გაეროს გენერალურ ასამბლეას წარუდგენს მოხსენებას თავისი საქმიანობის შესახებ და შეუძლია შეიტანოს ზოგადი ხასიათის წინადადებები და რეკომენდაციები, დაფუძნებული მონაწილე სახელმწიფოებისაგან მიღებული მოხსენებებისა და ინფორმაციის შესწავლაზე. ასეთი ზოგადი ხასიათის წინადადებები და რეკომენდაციები შედის კომიტეტის მოხსენებაში მონაწილე სახელმწიფოთა შენიშვნებთან ერთად, თუკი ასეთი არსებობს.

2. გაეროს გენერალური მდივანი კომიტეტის მოხსენებებს ინფორმაციისათვის უგზავნის ქალთა მდგომარეობის შემსწავლელ კომისიას.

მუხლი 22

სპეციალიზებულ დაწესებულებებს უფლება აქვთ წარმოდგენილი იყვნენ წინამდებარე კონვენციის ისეთ დებულებათა განხორციელების შესახებ საკითხების განხილვისას, რომლებიც მათი საქმიანობის სფეროში შედის. კომიტეტს შეუძლია სპეციალიზირებულ დაწესებულებებს შესთავაზოს მოამზადონ მოხსენებები იმ დარგებში კონვენციის განხორციელების შესახებ, რომლებიც მისი საქმიანობის სფეროს განეკუთვნებიან.

ნაწილი VI

მუხლი 23

არაფერი წინამდებარე კონვენციაში არ ეხება რაიმე დებულებებს, რომლებიც ხელს უწყობენ მამაკაცთა და ქალთა თანასწორობის მიღწევას და რომლებსაც შეიძლება შეიცავდეს:

- ა) მონაწილე სახელმწიფოს კანონმდებლობა; ან
- ბ) სხვა რომელიმე საერთაშორისო კონვენცია, ხელშეკრულება ან შეთანხმება, რომელიც ძალაშია ასეთი სახელმწიფოსათვის.

მუხლი 24

მონაწილე სახელმწიფოები ვალდებული არიან ეროვნულ დონეზე ყველა საჭირო ზომა მიიღონ წინამდებარე კონვენციით აღიარებული უფლებების სრული რეალიზაციის მისაღწევად.

მუხლი 25

1. წინამდებარე კონვენცია ხელმოსაწერად გახსნილია ყველა სახელმწიფოსათვის
2. გაეროს გენერალური მდივანი წინამდებარე კონვენციის დეპოზიტარად ინიშნება.
3. წინამდებარე კონვენცია რატიფიკაციას ექვემდებარება. სარატიფიკაციო სიგელები შესაძლებელია გაეროს გენერალურ მდივანს ბარდება.
4. წინამდებარე კონვენცია გახსნილია მისაერთებლად ყველა სახელმწიფოსათვის. მი-

ერთება ხორციელდება გაეროს გენერალური მდივნისათვის მიერთების შესახებ დოკუმენტის ჩაბარების გზით.

მუხლი 26

1. წინამდებარე კონვენციის გადასინჯვის შესახებ თხოვნა შეიძლება წარდგენილ იქნეს ნებისმიერ დროს ნებისმიერი მონაწილე სახელმწიფოს მიერ გაეროს გენერალური მდივნის სახელზე წერილობითი შეტყობინების გზით.

2. გაეროს გენერალური ასამბლეა, თუ იგი საჭიროდ მიიჩნევს რაიმე ზომების გატარებას, იღებს გადაწყვეტილებას იმის შესახებ, თუ როგორი ზომები უნდა იქნეს გატარებული ასეთი თხოვნის მიმართ.

მუხლი 27

1. წინამდებარე კონვენცია ძალაში შედის ოცდამათე დღეს გაეროს გენერალური მდივნისათვის მეოცე სარატიფიკაციო სიგელის ან მიერთების შესახებ დოკუმენტის ჩაბარების შემდეგ.

2. თითოეული სახელმწიფოსათვის, რომელიც წინამდებარე კონვენციის რატიფიცირებას

მოახდენს ან მეოცე სარატიფიკაციო სიგელის ან შეერთების შესახებ დოკუმენტის ჩაბარების შემდეგ მიუერთდება მას, წინამდებარე კონვენცია ძალაში შედის ოცდამათე დღეს მისი სარატიფიკაციო სიგელის ან მიერთების შესახებ დოკუმენტის შესანახად ჩაბარების შემდეგ.

მუხლი 28

1. გაეროს გენერალური მდივანი იღებს და ყველა სახელმწიფოს უგზავნის დათქმების ტექსტს, რომელიც სახელმწიფოებმა რატიფიკაციის ან შეერთების მომენტში გააკეთეს.

2. დათქმა, რომელიც შეუთავსებელია წინამდებარე კონვენციის მიზნებთან და ამოცანებთან, არ დაიშვება.

3. დათქმები შეიძლება მოიხსნას ნებისმიერ დროს შესაბამისი შეტყობინების გაგზავნის გზით გაეროს გენერალური მდივნის სახელზე, რომელიც შემდეგ ამის შესახებ აცნობებს ყველა მონაწილე სახელმწიფოს. ასეთი შეტყობინება ძალაში შედის მისი მიღების დღიდან.

მუხლი 29

1. ნებისმიერი დავა ორ ან მეტ მონაწილე სახელმწიფოს შორის წინამდებარე კონვენციის განმარტების ან გამოყენების თაობაზე, რომელიც ვერ გადაწყდა მოლაპარაკების გზით, ერთ-ერთი მონაწილე მხარის თხოვნით საარბიტრაჟო განხილვაზე გადაეცემა. თუ საარბიტრაჟო განხილვის შესახებ განცხადების შეტანიდან ექვსი თვის განმავლობაში მხარეებმა ვერ მოახერხეს თანხმობის მიღწევა საარბიტრაჟო განხილვის ორგანიზაციის თაობაზე, ამ მხარეთაგან ნებისმიერს შეუძლია მოცემული დავა საერთაშორისო სასამართლოს გადასცეს სასამართლოს სტატუსის შესაბამისი განცხადების შეტანის გზით.

2. თითოეულ მონაწილე სახელმწიფოს შეუძლია წინამდებარე კონვენციის ხელმოწერის ან რატიფიკაციისას ან მასთან მიერთებისას განაცხადოს, რომ იგი არ თვლის თავს შეზღუდულად ვალდებულებებით, რომლებსაც ამ მუხლის 1 პუნქტი შეიცავს. სხვა მონაწილე სახელმწიფოებს არ აკისრიათ მოცემული მუხლის აღნიშნული პუნქტიდან გამომდინარე ვალდებულებები, რომელიმე სხვა მონაწილე სახელმწიფოს მიმართ, რომელმაც აღნიშნული დათქმა გააკეთა.

3. ნებისმიერ მონაწილე სახელმწიფოს, რომელმაც გააკეთა დათქმა წინამდებარე მუხლის 2 პუნქტის შესაბამისად, შეუძლია ნებისმიერ დროს მოხსნას თავისი დათქმა გაეროს გენერალური მდივნისათვის შეტყობინების გზით.

მუხლი 30

წინამდებარე კონვენცია, რომლის ტექსტებიც რუსულ, ინგლისურ, არაბულ, ესპანურ, ჩინურ და ფრანგულ ენებზე თანაბრად ავთენტიკურია, შესანახად ბარდება გაეროს გენერალურ მდივანს.

რის დასტურადაც სათანადოდ უფლებამოსილმა ქვემოთ ხელმოწერებმა ხელი მოაწერეს წინამდებარე კონვენციას.